

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Strategie
Energiesysteem

Bezoekadres

Bezu denhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

[REDACTED]
[REDACTED]

Ons kenmerk

DGKE-DSE / 22514879

Uw kenmerk

Bijlage(n)

1. Nota van Antwoord

Datum 24 november 2022

Betreft Besluit intrekkingverzoek Rijksinpassingsplan en
omgevingsvergunningen - Windpark Drentse Monden en Oostermoer

Besluit

Bij brief van 6 september 2021 heeft u de Minister van Economische Zaken en Klimaat verzocht en voor zover nodig gesommeerd het volgende te doen:

1. het rijksinpassingsplan Windpark De Drentse Monden en Oostermoer (hierna ook: rijksinpassingsplan) en een viertal omgevingsvergunningen (cluster DEE, OLO-1959925, deelgebied OM OLO-1961171, deelgebied RH OLO-1957363 en deelgebied DEE OLO-1961651) in te trekken dan wel op te schorten;
2. omwonenden en exploitanten te informeren over de rechtsgevolgen van dit besluit, met name over het feit dat er zich nu gedurende enige tijd een rechtsvacuüm zal voordoen;
3. maatregelen te nemen teneinde te voorkomen dat exploitanten de op hen rustende Unierechtelijke en nationaalrechtelijke verplichtingen kunnen ontwijken. Aangezien de werkzaamheden in het kader van de realisatie c.q. bouw in volle gang zijn, wordt voor zover nodig hierdoor tevens uitdrukkelijk verzocht daartegen handhavend op te treden en die werkzaamheden per direct stil te leggen. Deze zijn immers onrechtmatig;
4. een volledige milieubeoordeling te laten uitvoeren die voldoet aan de eisen van het Unierecht en de toepasselijke nationale wet- en regelgeving;
5. indien u na afronding van de milieubeoordeling als bevoegd gezag kiest voor het vaststellen van een nieuw inpassingsplan en nieuw omgevingsvergunningen: daartoe de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) toe te passen.

Onderbouwing verzoek

U motiveert dit verzoek samengevat weergegeven als volgt. In het rijksinpassingsplan en de omgevingsvergunningen worden het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: Abm) en de Activiteitenregeling milieubeheer (hierna: Arm) gebruikt als toetsingskader voor onder meer geluid, slagschaduw en externe veiligheid. Gezien de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) van 30 juni 2021 inzake Windpark Delfzijl-Zuid

(ECLI:NL:RVS:2021:1395) staat daarmee vast dat rijksinpassingsplan en omgevingsvergunningen onrechtmatig zijn. Immers, nu wegens het ontbreken van een voorafgaande milieubeoordeling de rechtstreeks werkende voorschriften van het Abm in strijd zijn met het Unierecht, hadden de ministers niet mogen uitgaan van de veronderstelling dat het windpark zich bij bouw en exploitatie moet houden aan die voorschriften. Daarom zijn het besluit tot vaststelling van het rijksinpassingsplan en de omgevingsvergunningen in strijd met de artikelen 3:2 en 3:46 Awb.

Ten aanzien van de vraag hoe deze onrechtmatigheid ongedaan kan worden gemaakt en wat de verplichtingen zijn van het bevoegd gezag stelt u gelet op het Nevele-arrest het volgende. Artikel 2.33 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) bepaalt in het licht van de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: HvJEU) dat het bevoegd gezag een omgevingsvergunning intrekt voor zover de uitvoering van een voor Nederland verbindend verdrag of een voor Nederland verbindend besluit van een volkenrechtelijke organisatie dat vereist. Hieruit volgt dat het bevoegd gezag verplicht is het rijksinpassingsplan en de omgevingsvergunningen in te trekken dan wel op te schorten om alsnog een milieubeoordeling te laten uitvoeren, waarbij tegelijkertijd een nieuw inpassingsplan moet worden vastgesteld. Intrekking dan wel opschorting van rijksinpassingsplan en omgevingsvergunningen heeft tot gevolg dat de milieubeoordeling zich niet mag beperken tot de als onrechtmatig beoordeelde voorschriften inzake geluid, slagschaduw en externe veiligheid van windparken, maar dat die beoordeling betrekking moet hebben op alle aspecten die aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor het milieu. De beoordeling moet voldoen aan de Nederlandse regelgeving, maar ook aan de eisen van richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (L 197/30) (hierna: de SMB-richtlijn) zoals nader uitgewerkt in de guidance documenten van de Europese Commissie.

Intrekking dan wel opschorting heeft ook tot gevolg dat het niet volstaat dat de wetgever na afronding van de milieubeoordeling nieuwe voorschriften vaststelt maar dat het bevoegd gezag een nieuw rijksinpassingsplan en nieuwe omgevingsvergunningen moet vaststellen via de in Afdeling 3.4 Awb opgenomen procedure. Gegevens en onderzoeken ten behoeve van de omgevingsvergunningen mogen niet ouder zijn dan twee jaar. Ook dit bevestigt dat niet kan worden volstaan met een beoordeling van enkel de aspecten geluid, slagschaduw en externe veiligheid, maar dat die beoordeling alle voor de kwaliteit van het milieu relevante aspecten moet omvatten. Een nieuwe beoordeling vergt meer dan 1,5 tot 2 jaar. Er is dus voor langere tijd een rechtsvacuüm omdat voor het windpark geen geldend rijksinpassingsplan en omgevingsvergunningen van toepassing zijn.

In het arrest van 12 november 2019 inzake de Europese Commissie tegen Ierland (C-261/18, ECLI:EU:C:2019:955) overweegt het HvJEU onder punt 78 en 79 dat in bepaalde situaties een wettelijke regeling tot legalisatie niet is toegestaan vanwege strijd met het Unierecht. Onder punt 80 overweegt het HvJEU dat

projecten met een vergunning waartegen geen beroep meer kan worden ingesteld niet zonder meer worden geacht rechtmatig te zijn vergund conform de eisen van de milieubeoordelingsverplichting. In overwegingen 87 en 88 oordeelt het HvJEU dat het rechtszekerheidsbeginsel en het beginsel van bescherming van gewettigd vertrouwen niet verhinderen dat ook een definitieve vergunning kan worden ingetrokken. Ook al zijn rijksinpassingsplan en omgevingsvergunningen naar nationaal recht onherroepelijk geworden, dan nog kunnen zij worden ingetrokken, opgeschort of gewijzigd teneinde alsnog te kunnen voldoen aan de SMB-richtlijn. Ook in het Kühne en Heitz-arrest heeft het HvJEU geoordeeld dat het Unierecht voorrang heeft ook als het gaat om een naar nationaal recht definitief besluit dat als gevolg van een latere uitspraak het HvJEU in strijd blijkt te zijn met het Unierecht.

DGKE-DSE / 22514879

Als wordt besloten tot legalisatie dan (i) moeten wettelijke regels voor de legalisatieprocedure zijn dan wel worden opgesteld, (ii) maatregelen worden genomen die waarborgen dat de exploitanten van het windpark de Unieregels niet ontwijken met name als het gaat om aantasting en kwaliteit van het milieu, (iii) moet specifiek worden gemotiveerd waarom de legalisatieprocedure toelaatbaar is voor het windpark en (iv) moet alsnog een volledige milieubeoordeling worden uitgevoerd vanaf het moment dat met de bouw van het windpark werd begonnen.

Reactie

1. Verzoek tot intrekken rijksinpassingsplan en omgevingsvergunningen

Rijksinpassingsplan

Het rijksinpassingsplan 'Windpark De Drentse Monden en Oostermoer' is op 22 september 2016 vastgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en is onherroepelijk geworden met de uitspraak van de Afdeling van 21 februari 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:616).

Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling, bijvoorbeeld de uitspraak van 6 juni 2018, r.o. 3.6 (ECLI:NL:RVS:2018:1848) en de uitspraak van 13 februari 2019, r.o. 19.1 (ECLI:NL:RVS:2019:421), kan een voorheen geldend planologisch regime niet herleven met de intrekking van een bestemmings- of inpassingsplan, maar is daarvoor een nieuw bestemmings- of rijksinpassingsplan vereist. Gelet op deze jurisprudentie beschouw ik uw verzoek om intrekking van rijksinpassingsplan 'Windpark De Drentse Monden en Oostermoer' dan ook als een verzoek om dit plan te herzien als bedoeld in artikel 1.1, tweede lid, aanhef en onder b, Wro.

Naar aanleiding van uw verzoek overweeg ik het volgende.

1. In voornoemde uitspraak van de Afdeling van 30 juni 2021 inzake Windpark Delfzijl-Zuid (ECLI:NL:RVS:2021:1395) en de uitspraken van de Afdeling van 28 juli 2021 inzake Windpark Goyerbrug (ECLI:NL:RVS:2021:1679) en inzake Windpark Elzenburg - De Geer (ECLI:NL:RVS:2021:1681) heeft de Afdeling naar aanleiding van arrest van het HvJEU van 25 juni 2020 inzake Aalter en Nevele (C-24/19, ECLI:EU:C:2020:503; hierna: Nevele-arrest) geoordeeld dat de

windturbinebepalingen zijn aan te merken als plan of programma in de zin artikel 2, onderdeel a, van de SMB-richtlijn. Ook heeft de Afdeling geoordeeld dat deze windturbinebepalingen het kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor de in bijlage II van de Mer-richtlijn genoemde windparken. Dit betekent dat voor deze windturbinebepalingen een plan-MER had moeten worden gemaakt. Nu dat niet is gebeurd, moeten de windturbinebepalingen buiten beschouwing worden gelaten voor windparken met drie of meer windturbines. De Afdeling oordeelt in de uitspraak van 30 juni 2021 dat de raad van gemeente Eemsdelta bij de beoordeling van de ruimtelijke aanvaardbaarheid ten onrechte is uitgegaan van de veronderstelling dat het windpark zich bij bouw en gebruik moet houden aan de windturbinebepalingen. Ook oordeelt de Afdeling in deze uitspraak dat het college van gedeputeerde staten van Groningen bij het verlenen van de omgevingsvergunning er ten onrechte van uit is gegaan dat de windturbinebepalingen golden. Daarom zijn volgens de Afdeling de betreffende besluiten niet met de vereiste zorgvuldigheid als bedoeld in artikel 3:2 Awb tot stand gekomen en berusten zij niet op een deugdelijke motivering als bedoeld in artikel 3:46 Awb. In de uitspraak van 28 juli 2021 komt de Afdeling tot eenzelfde oordeel ten aanzien van een omgevingsvergunning voor Windpark Goyerburg in Houten.

De Afdeling heeft overwogen dat, nu er voor de windturbinebepalingen geen plan-MER op grond van de SMB-richtlijn is uitgevoerd, deze bepalingen daarom in strijd zijn met het Unierecht.

2. Het gevolg van deze uitspraken voor de praktijk is dat de windturbinebepalingen hun geldigheid hebben verloren voor windparken met drie of meer windturbines. De Afdeling heeft niet geoordeeld dat de in die procedures voorliggende besluiten in strijd zijn met het Unierecht. Tegen het rijksinpassingsplan heeft een met voldoende waarborgen omklede bestuursrechtelijke rechtsgang opengestaan. Na de uitspraak van de Afdeling van 21 februari 2018 is het rijksinpassingsplan in rechte onaantastbaar geworden. In beginsel mag een bestuursorgaan terugkomen op een besluit en dit besluit herzien. Uitoefening van die bevoegdheid wordt begrensd door onder meer het rechtszekerheidsbeginsel. In onder meer het arrest van 20 mei 2021 inzake Ipg-tankstation Purmerend (C-120/19, ECLI:EU:C:2021:398) heeft het HvJEU overwogen dat dit beginsel tot de in het Unierecht erkende algemene beginselen behoort. Een administratief besluit dat definitief is geworden draagt bij tot de rechtszekerheid, en het Unierecht vereist niet dat een orgaan in beginsel moet terugkomen van een dergelijk definitief geworden administratief besluit (arrest van 16 oktober 2019, Glencore Agriculture Hungary, C-189/18, EU:C:2019:861, punt 45 en aldaar aangehaalde rechtspraak). In bepaalde omstandigheden kan echter rekening worden gehouden met de bijzonderheden van de situaties en van de in het geding zijnde belangen teneinde een evenwicht te vinden tussen het vereiste van rechtszekerheid en het vereiste van rechtmatigheid uit het oogpunt van het Unierecht (arrest van 4 oktober 2012, Byankov, C-249/11, EU:C:2012:608, punt 77 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

Reeds omdat het rijksinpassingsplan naar mijn mening niet in strijd is met het Unierecht – zie verder onder punt 3 van dit besluit – is het in dit geval niet vereist om terug te komen van het definitief geworden rijksinpassingsplan. DGKE-DSE / 22514879

Daarnaast moeten op grond van het vertrouwensbeginsel burgers en andere actoren kunnen vertrouwen op wettelijke regels en op de juiste toepassing ervan door de overheid, en moeten besluiten duidelijk en ondubbelzinnig zijn. Een begunstigend besluit mag in beginsel niet ten nadele van de burger of een andere actor met terugwerkende kracht worden ingetrokken. Op grond van het vertrouwensbeginsel moeten bestuursorganen vertrouwen dat zij hebben gewekt door hun handelen en dat heeft geleid tot gerechtvaardigde verwachtingen bij een burger in beginsel honoreren.

Ik ben van mening dat de initiatiefnemer van Windpark De Drentse Monden en Oostermoer aan het vertrouwensbeginsel de concrete verwachting mag ontleenen dat ik het rechtens onaantastbare rijksinpassingsplan niet herzie. Nu het rijksinpassingsplan naar mijn mening niet in strijd is met het Unierecht wegen de belangen van de initiatiefnemer bij instandhouding van het rijksinpassingsplan zwaarder dan de belangen van verzoeker bij herziening daarvan. Om die reden verzet ook het vertrouwensbeginsel zich tegen herziening van het rijksinpassingsplan. Ik deel de mening van verzoeker dan ook niet dat het is vereist dat het onherroepelijk geworden rijksinpassingsplan op grond van de uitspraken van 30 juni 2021 en 28 juli 2021, dan wel op grond van het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel, moet worden herzien.

3. Uit het in artikel 4, derde lid, van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde beginsel van loyale samenwerking volgt dat lidstaten verplicht zijn om onwettige gevolgen van de schending van het Unierecht ongedaan te maken. Aldus zijn de bevoegde nationale autoriteiten verplicht, in het kader van hun bevoegdheden, alle nodige maatregelen te treffen om de onwettige gevolgen van een schending van het Unierecht ongedaan te maken, en geldt die verplichting voor elk orgaan van de lidstaat binnen het kader van zijn bevoegdheden (Nevele arrest punt 83).

Ik ben echter van mening dat het rijksinpassingsplan niet in strijd is met het Unierecht en ook niet kan worden gekwalificeerd als een onwettig gevolg van de schending van het Unierecht. Ten eerste heeft de Afdeling weliswaar geoordeeld dat de in die procedure voorliggende besluiten niet met de vereiste zorgvuldigheid als bedoeld in artikel 3:2 Awb tot stand zijn gekomen en niet op een deugdelijke motivering als bedoeld in artikel 3:46 Awb berusten, maar niet dat die besluiten in strijd zijn met het Unierecht. Het feit dat het rijksinpassingsplan is gebaseerd op algemene regels waaraan een procedureel gebrek kleeft, betekent niet dat het rijksinpassingsplan zelf procedureel of materieel onrechtmatig is. Ten tweede is voor het rijksinpassingsplan een plan-MER opgesteld zodat dit besluit voldoet aan de daaraan in de SMB-richtlijn gestelde eisen. Ten derde gelden vanuit het Unierecht geen inhoudelijke normen voor windturbines.

Uit het Nevele-arrest volgt dat het achterwege blijven van een plan-MER voor de windturbinebepalingen moet worden hersteld. De Staatssecretaris van

Infrastructuur en Waterstaat is momenteel bezig met het herstellen van dit gebrek door alsnog een plan-MER uit te voeren voor het vaststellen van algemene milieuregels voor windturbineparken.

DGKE-DSE / 22514879

Uit het Nevele-arrest noch uit het beginsel van loyale samenwerking kan derhalve een verplichting worden afgeleid om het rijksinpassingsplan te herzien.

Omgevingsvergunningen

Met de uitspraak van de Afdeling van 21 februari 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:616) zijn ook de vier omgevingsvergunningen onherroepelijk geworden.

Bevoegdheid

Bij besluit van 22 september 2016 hebben de toenmalige Ministers van Economische Zaken (EZ) en van Infrastructuur en Milieu (IenM) de omgevingsvergunningen verleend voor de bouw en het in werking hebben van windturbines van het windpark 'De Drentse Monden en Oostermoer'. De bevoegdheid tot het verlenen van de omgevingsvergunningen is ontleend aan artikel 3.36 van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro). Met toepassing van dit artikel zijn de ministers eenmalig in de plaats getreden van de in eerste aanleg bevoegde bestuursorganen, namelijk de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeente Borger-Odoorn en de gemeente Aa en Hunze. Bij brief van 3 november 2021 heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Aa en Hunze medegedeeld dat het geen besluit zal nemen op het intrekkingverzoek (kenmerk 305740). Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Borger-Odoorn heeft bij brief van 4 november 2021 (kenmerk 106153-2021:129410) medegedeeld dat het dit evenmin zal doen. Om die reden zullen de Minister voor Klimaat en Energie en de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening gezamenlijk, op grond van artikel 3.36 Wro, een besluit nemen op het intrekkingverzoek, ook voor zover dat betrekking heeft op de omgevingsvergunningen.

1. De schending van het Unierecht betreft het niet uitvoeren van een plan-MER voor de windturbinebepalingen. De SMB-richtlijn bevat geen inhoudelijke normen voor windturbines. Het feit dat een omgevingsvergunning is gebaseerd op algemene regels waaraan een procedureel (Unierechtelijk) gebrek kleeft, betekent niet dat de vergunning zelf Unierechtelijk procedureel of materieel onrechtmatig is.

De Afdeling overweegt in voornoemde uitspraak van 30 juni 2021 niet dat de omgevingsvergunning milieu in strijd is met het Unierecht, maar dat het feit dat het bevoegd gezag is uitgegaan van de rechtstreekse werking van de windturbinebepalingen tot gevolg heeft dat ten onrechte geen beoordeling is verricht als bedoeld in artikel 2.14 Wabo voor de in de windturbinebepalingen geregelde milieuaspecten. De Afdeling overweegt ook dat niet is beoordeeld of aan die omgevingsvergunning voorschriften hadden moeten worden verbonden. Dat leidt volgens de Afdeling tot strijd met de artikelen 3:2 en 3:46 Awb.

2. Nu de windturbinebepalingen niet meer gelden voor een inrichting type C, zoals hier aan de orde, kan de beoordeling als bedoeld in artikel 2.14 Wabo alsnog plaatsvinden en kunnen alsnog voorschriften voor geluid, slagschaduw, lichtschittering en externe veiligheid aan de omgevingsvergunningen worden verbonden. Door deze beoordeling alsnog uit te voeren en, indien nodig, voorschriften aan de omgevingsvergunningen te verbinden voor deze milieuaspecten, zijn de omgevingsvergunningen niet langer gebaseerd op de windturbinebepalingen. Een verplichting tot het intrekken van de omgevingsvergunningen kan er dan dus ook niet bestaan.

Op 1 juli 2022 is het Besluit van 3 mei 2022 tot wijziging van het Activiteitenbesluit en enkele besluiten op grond van de Omgevingswet in verband met jurisprudentie over windparken (tijdelijke overbruggingsregeling windturbineparken) (Stb. 2022, 181) in werking getreden. Dit besluit beperkt het toepassingsbereik van de algemene milieuregels voor windturbines tijdelijk tot (inrichtingen met) 1 of 2 afzonderlijke windturbines die geen deel uitmaken van een windturbinepark. Voorts bevat het algemene milieuregels ter bescherming van het milieu tegen de nadelige gevolgen die bestaande windturbineparken daarvoor kunnen veroorzaken. Deze algemene regels bieden tijdelijk inhoudelijk dezelfde milieubescherming als de door de Afdeling buiten toepassing verklaarde windturbinebepalingen. Deze regels blijven van toepassing totdat nieuwe algemene milieuregels voor windturbineparken op basis van een plan-MER tot stand zijn gekomen. Gelet op de inwerkingtreding van dit besluit op 1 juli 2022 zie ik geen aanleiding of noodzaak om voorschriften ten aanzien van de genoemde milieuaspecten aan de omgevingsvergunningen te verbinden.

2. *Verzoek om omwonenden en exploitanten te informeren over de rechtsgevolgen van dit besluit en met name over het feit dat er zich nu gedurende enige tijd een rechtsvacuüm zal voordoen*

Met betrekking tot dit verzoek overweeg ik dat kennisgeving van dit besluit zal worden gepubliceerd in de Staatscourant en in huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen. Daarnaast zal het besluit ter inzage worden gelegd. Het rijksinpassingsplan en de omgevingsvergunningen zullen niet worden ingetrokken, zodat er geen sprake is van het door u veronderstelde rechtsvacuüm.

3. *Verzoek om maatregelen te nemen teneinde te voorkomen dat exploitanten de op hen rustende Unierechtelijke en nationaalrechtelijke verplichtingen kunnen ontwijken, en verzoek om handhavend op te treden en de werkzaamheden per direct stil te leggen*

Met betrekking tot dit verzoek overweeg ik als volgt. Ik duid dit verzoek als een verzoek om handhavend op te treden tegen de naar uw mening onrechtmatige aanleg van het windpark. De aanleg is gebaseerd op de daartoe verleende omgevingsvergunningen. Nu die vergunningen niet worden ingetrokken, is er naar mijn mening geen mogelijkheid om handhavend op te treden tegen de aanleg van het windpark.

4. *Verzoek om een volledige milieubeoordeling te laten uitvoeren die voldoet aan de eisen van het Unierecht en de toepasselijke nationale wet- en regelgeving*

DGKE-DSE / 22514879

Het milieueffectrapport dat is opgesteld voor Windpark 'De Drentse Monden en Oostermoer' en dat ten grondslag is gelegd aan het rijksinpassingsplan en aan de omgevingsvergunningen, is opgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Aan mijn overwegingen zoals beschreven in mijn reactie op verzoek 1 verbind ik de conclusie dat voor het opstellen van een nieuwe milieueffectrapportage geen aanleiding is.

5. *Verzoek de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van de Awb toe te passen indien wordt gekozen voor het vaststellen van een nieuw inpassingsplan en nieuwe omgevingsvergunningen*

Met betrekking tot dit verzoek overweeg ik dat er geen nieuw rijksinpassingsplan zal worden vastgesteld en evenmin nieuwe omgevingsvergunningen zullen worden gegeven.

Zienswijzen

Onderhavig besluit is als volgt voorbereid: een kennisgeving met betrekking tot het ontwerp van het besluit is gepubliceerd in de Staatscourant. Kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen. Het ontwerp van het besluit heeft van vrijdag 24 juni 2022 tot en met donderdag 4 augustus 2022 ter inzage gelegen bij de gemeente Aa en Hunze, de gemeente Borger-Odoorn en de gemeente Stadskanaal. Tijdens deze periode kon een schriftelijke zienswijze worden ingediend.

Naar aanleiding van de publicatie van de kennisgeving en de terinzagelegging van het ontwerpbesluit zijn 13 zienswijzen naar voren gebracht. Zie de (bijgevoegde) antwoordnota zienswijzen (bijlage 1). In de antwoordnota vindt u de reacties op de inhoudelijke punten uit de zienswijzen. De antwoordnota maakt onderdeel uit van het besluit. In de antwoordnota is aangegeven of de zienswijzen aanleiding geven om het onderhavige besluit aan te passen.

Besluit

Op grond van vorenstaande overwegingen wijs ik de verzoeken 1 tot en met 5 ten aanzien van het rijksinpassingsplan Windpark De Drentse Monden en Oostermoer en van de verleende omgevingsvergunningen met kenmerk OLO-1959925, OLO-1961171, OLO-1957363 en OLO-1961651 af.

Procedure

Windpark De Drentse Monden en Oostermoer is ruimtelijk ingepast door middel van een rijksinpassingsplan als bedoeld in artikel 3.28 Wro en heeft een opgesteld vermogen van meer dan 100 MW. Op grond van artikel 9b, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998 is daarom de rijkscoördinatieregeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, Wro op dit project van toepassing. Nu de aanleg van het windpark nog niet is voltooid is de rijkscoördinatieregeling van toepassing op de voorbereiding van het besluit op het verzoek van 6 september 2021. De voorbereiding heeft plaatsgevonden met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van Afdeling 3.4 Awb.

- Op 24 november 2022 is een kennisgeving van het besluit gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen;
- op 24 november 2022 is het besluit verzonden aan de verzoeker;
- het besluit ligt van 25 november 2022 tot en met 6 januari 2023 ter inzage in tijdens reguliere kantoor tijden in de gemeentehuizen van:
 - gemeente Aa en Hunze, Spiekersteeg 1, 9461 BH Gieten
 - gemeente Borger-Odoorn, Hoofdstraat 50, 7875 AD Exloo
 - gemeente Stadskanaal, Raadhuisplein 1, 9501 SZ Stadskanaal

Rechtsbescherming

Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd. Een niet-belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht op het ontwerp van het desbetreffende besluit of aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij dit niet of niet tijdig heeft gedaan, kan ook beroep instellen.

Nadere vragen / communicatie

Als u vragen hebt over dit besluit kunt u hierover contact opnemen met mw. A.M. Post, tel. 070-379 63 66.

's-Gravenhage, 1 november 2022

De Minister voor Klimaat en Energie

R. Jetten

's-Gravenhage, 2 november 2022

De Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

H. de Jonge

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Strategie
Energiesysteem

DGKE-DSE / 22514879